

Valgfaget *Innsats for andre* Frivillige organisasjoner

Norges Røde Kors

Trinn/nivå: 8.-10. trinn

Hovedområde/kompetansemål:

Fra hovedområdet *planlegging*:

- kartlegge behov for frivillig arbeid i lokalmiljøet i samarbeid med relevante aktører
- planlegge praktiske tiltak som medfører sosial verdiskaping for valgt målgruppe

Fra hovedområdet *praktisk arbeid*:

- gjennomføre planlagte tiltak
- følge etiske retningslinjer og tilpasse kommunikasjon og samhandling til valgt målgruppe
- presentere og vurdere det frivillige arbeidet ut fra erfaringer og samhandling med målgruppen og relevante aktører

Tidsramme: 2-3 måneder

Beskrivelse av hva opplegget inneholder: Et innslag i valgfaget der elevene blir kjent med hvilke frivillige organisasjoner som finnes i deres nærmiljø. Frivillige organisasjoner tolkes bredt til å omfatte alt fra lokale grupper og lag til mer kjente organisasjoner. Det kan dreie seg om dugnadsgrupper i nabolaget, turgrupper, frivillig arbeid innen idretten eller lokale grener av større organisasjoner som for eksempel Røde Kors. Elevene skal kartlegge omfanget

av grupper og organisasjoner, dokumentere arbeidet deres og ta kontakt med noen av organisasjonene for å finne ut mer om målgruppen for arbeidet.

Dette undervisningsopplegget passer godt i forlengelse av undervisningsopplegg om hva frivillig arbeid og dugnadsarbeid er, knyttet til kompetansemålet *kjenne til forutsetninger som ligger til grunn for frivillig arbeid*. Dette kompetansemålet er derfor ikke tatt med her.

Laget av Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Informasjon til læreren

Dette er et undervisningsopplegg som skal gjøre elevene enda mer oppmerksomme på hva frivillig arbeid er og hvor viktig det er å engasjere seg i samfunnet rundt seg. Frivillig arbeid skaper felles verdier og gir mulighet for verdifulle møter mellom mennesker med ulik bakgrunn. Felles innsats om felles prosjekt gir grobunn for positiv relasjonsbygging og et inkluderende samfunn. Alt dette er det viktig å formidle til elevene. Gjennom å gi elevene en større forståelse for hva frivillig arbeid er og bygge opp ordforrådet rundt dette temaet, kan elevene trekkes inn i diskusjoner om dette.

Målet med dette undervisningsopplegget er bevisstgjøring hos elevene rundt hva slags frivillig arbeid som allerede foregår der de bor, og å avdekke behov for noe nytt. Elevene må lære å se forbindelse mellom frivillig arbeid og målgruppe. De må lære å stille spørsmål både til seg selv og til organisasjonene om hvem som er målgruppen, og hvordan man kan nå den. De må videre lære seg å analysere nærområdet med tanke på hvilke behov de ulike gruppene kan ha, og se om det faktisk er noen behov som kanskje ikke er dekket.

Ved at elevene utvider egne perspektiver og lærer seg å se enkeltmennesket i en større sosial kontekst, kan man fremme toleranse og medmenneskelighet hos elevene. Læreren kan innlede diskusjoner med et inkluderende samfunn der man tar vare på hverandre gjennom frivillig arbeid, altså gjør en innsats for andre, skaper et trygt og positivt samfunn. Elevene må også gjøres oppmerksomme på sammenhengen mellom frivillig arbeid og personlig utvikling.

Tankekart og tegninger med piler, broer og forbindelser kan være et redskap i dette arbeidet. Det samme kan modellering eller skissering av et lokalsamfunn være – for eksempel ved å tegne inn bygninger, mennesker og arenaer der de ferdes. Et annet redskap kan være å lage søylediagram og andre framstillinger

over funn og fakta. For eksempel: målgrupper, antall mennesker som er nyinnflyttede, antall eldresentre, antall barnehager og lignende.

Undervisningsopplegget steg for steg

A. Kartlegging

Elevene finner ut hvilke organisasjoner og lokallag som finnes i nærområdet rundt skolen og der de bor. De kan lete på nettet, de kan kontakte kommunen, med mer. Lærer og elever jobber med å utvide ordforrådet knyttet til emnet ved å snakke om hva frivillig arbeid er og hva det vil si å engasjere seg i frivillig arbeid. Sammen ser de på hvordan kjente organisasjoner uttrykker seg om emnet og diskuterer hva innsats for felles verdier og et inkluderende samfunn kan bety, samt det å ha respekt for den enkelte.

B. Planlegging av tiltak

Elevene finner ut hva som allerede eksisterer av frivillig arbeid og om det er behov for noe nytt. Dette kan de finne ut ved å sette opp noen relevante problemstillinger som de må svare på sammen med læreren, eller kontakte organisasjonene i nærområdet og forhøre seg med dem. Elevene må bli vant til å se sammenhengen mellom frivillig arbeid og målgruppe. De må se om målgruppens behov blir dekket og at det å gjøre en innsats for andre kan fremme toleranse og medmenneskelighet.

C. Gjennomføring av tiltak

Elevene lager en oversikt over eksisterende frivillige organisasjoner og lag og oppsøker eller ringer noen av dem. De foretar intervju om deres arbeid, om hvem som er målgruppen og om det er noen grupper de ikke når, og som de gjerne skulle hatt kontakt med. De skisserer funnene gjennom tegninger, modellering, diagrammer og lignende. Dette er et utgangspunkt for gjennomføring av tiltak som ikke elevene nødvendigvis må gjennomføre.

D. Presentasjon og vurdering

Elevene analyserer opplysningene og kartlegger behov for tiltak som kan gjennomføres. Eksempler på dette kan være: ønske om mer aktiviteter for de eldre på eldresenteret, arenaer for nyinnflyttede innvandrere der de kan praktisere norsk, behov for uteplasser i boområdene som kan føre til mer sosialt samvær ute, med mer. Resultatene synliggjøres for valgfagsgruppa, for ledelse og lærere ved skolen og for de organisasjonene som man har vært i kontakt med. Her er det viktig å bruke relevant ordforråd, forklare hvorfor

tiltakene kan ha en sosial verdi for målgruppen og hvordan frivillig arbeid kan være en kilde til egenutvikling.

Tema	Frivillige organisasjoner
Hovedområde	<i>Planlegging</i>
Kompetansemål A	Kartlegge behov for frivillig arbeid i lokalmiljøet i samarbeid med relevante aktører
Kompetansemål B	Planlegge praktiske tiltak som medfører sosial verdiskaping for valgt målgruppe
Læringsmål A	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne kartlegge hva som finnes av frivillige organisasjoner og lag i nærmiljøet • Skal kunne utvide ordforrådet knyttet til temaet frivillighet og et inkluderende samfunn • Skal kunne skissere hva slags arbeid de frivillige organisasjonene gjør og formulere relevante problemstillinger for å avdekke behov for nye tiltak
Læringsmål B	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne skissere og planlegge nye tiltak som dekker behov i lokalmiljøet • Skal kunne se sammenhengen mellom målgruppe og tiltak • Skal kunne se sammenhengen mellom egenutvikling og frivillig arbeid.
Kjennetegn på høy måloppnåelse	<ul style="list-style-type: none"> • Kan kartlegge hva som finnes av frivillige organisasjoner i nærområdet, kunne bruke relevant ordforråd til å diskutere det arbeidet de gjør og hva det betyr for lokalmiljøet • Kan formulere relevante problemstillinger for å avdekke behov for frivillig arbeid i nærområdet • Kan skissere nye tiltak som dekker behov i lokalmiljøet • Kan se sammenhengen mellom målgruppe, tiltak og egenutvikling knyttet til frivillig arbeid

Tema	Frivillige organisasjoner
Hovedområde	<i>Praktisk arbeid</i>
Kompetansemål A	Gjennomføre planlagte tiltak
Kompetansemål B	Følge etiske retningslinjer og tilpasse kommunikasjon og samhandling til valgt målgruppe
Kompetansemål C	Presentere og vurdere det frivillige arbeidet ut fra erfaringer og samhandling med målgruppen og relevante aktører
Læringsmål A	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne lage en lesevennlig oversikt over organisasjoner og lag i området som • Skal kunne oppsøke frivillige organisasjoner og kartlegge hva de gjør, hvem målgruppen er og om det er noen behov for frivillig arbeid som ikke dekkes
Læringsmål B	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne gjøre rede for samarbeidet og kommunikasjonen med de frivillige organisasjonene
Læringsmål C	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne drøfte hvordan samarbeidet med aktørene har påvirket resultatet, hvordan man nå tenker om behov for nye tiltak • Skal kunne gjengi og diskutere arbeidsprosessen gjennom kartlegging, kjennskap til nye begreper og behov for nye tiltak ved muntlig framføring eller refleksjonsnotat
Kjennetegn på høy måloppnåelse	<ul style="list-style-type: none"> • Kan dokumentere hva som gjøres av frivillig arbeid i nærområdet og hvilke organisasjoner som finnes • Kan samhandle med aktuelle organisasjoner for å samle inn informasjon • Kan gjøre rede for samarbeidet med organisasjonene og forklare resultatene • Kan informere om behov for nye tiltak med hensyn til frivillig arbeid • Kan reflektere over arbeidsprosessen fra kartlegging til gjennomføring på en god måte og bruke tilpasset ordforråd ved å holde en presentasjon om dette, eller skrive refleksjonsnotat.